

مدت ۱۰ سال نیز کسورات بیمه‌ای پرداخت نمی‌کند بار مالی قابل توجهی برای صندوق دارد که هیچ سیاستی برای کاهش این بار اتخاذ نشده است.

محاسبات اکچوئری لحاظ نشد

نظام بازنشستگی ما براساس سیستم بازنشستگی اغلب کشورهای دنیا است و مزایای اصلی آن بر همین اساس تعیین شده است. نظام بازنشستگی برای اینکه بتواند اهداف بلندمدت تعیین شده را محقق کند و تعهدات آتی را پاسخگو باشد، لازم است سازوکاری داشته باشد تا محاسبات منابع و مصارف صندوق‌ها را نشان دهد که فرمول محاسباتی آن اکچوئری نامیده می‌شود.

برای صندوق‌های بازنشستگی کشوری این محاسبات بیمه اکچوئری لحاظ می‌شود و براساس آن می‌توانیم بگوییم در آینده چگونه قادریم پرداخت داشته باشیم و هر زمان به مشکلی برمی‌خوریم باید در این محاسبات اصلاحات صورت گیرد. در کشورهای اروپایی گاه پیش می‌آید که به سن بازنشستگی مثلاً یک سال اضافه می‌شود. این موضوع از آنجا سرچشمه می‌گیرد که براساس محاسبات اکچوئری با افزایش سن امید به زندگی، تحقق اهداف با مشکل مواجه می‌شود. بنابراین، محاسبات اکچوئری در نظام بازنشستگی اثرگذار می‌شود. با این وجود و هرچند صندوق‌های ایران نیز بر پایه مکانیسم جهانی اکچوئری جهان شکل گرفتند اما در تصمیمات جدید و قوانین مصوب شده بعدی، نظام محاسباتی اکچوئری مغفول مانده است.

۹ قانون و ۸۰ هزار میلیارد تومان بار مالی

بین ۲۸ تصمیم اتخاذ شده در سه دهه گذشته، ۹ قانون مهم بیشترین اثرگذاری را بر حجم تکالیف مالی صندوق داشته است. در مجموع این ۹ قانون و تصمیم توانست ۸۰ هزار و ۴۸۲ میلیارد تومان بار مالی برای صندوق بازنشستگی کشوری به بار آورد. نخستین قانون از ۹ مورد عنوان شده، قانون مدیریت خدمات کشوری برای بازنشستگان قبل و بعد از سال ۱۳۷۶ است که ۲۳ هزار و ۶۰۲ میلیارد تومان بار مالی ایجاد کرد. ماده ۱۰ قانون مصوب ۱۳۷۹/۲/۱۳ موضوع احتساب میانگین دو سال، به جای سه سال، در تعیین حقوق نیز مورد دوم، با بار هزینه شش هزار و ۸۸۳ میلیارد تومان بوده است. یک هزار و ۶۱ میلیارد تومان هزینه دیگر را ماده ۱۰ قانون مصوب ۱۳۷۹/۲/۱۳ با موضوع پرداخت دو حقوق به همسران بازنشسته ایجاد کرد. چهارمین تصمیم به موضوع هماهنگی موضوع بند «لحظه‌ای» تبصره ۴ قانون بودجه سال ۱۳۸۱ برای بازنشستگان با سه هزار و ۴۹۳ میلیارد تومان بازمی‌گردد. قانون نظام هماهنگ سال ۱۳۷۴ نیز توانست ۴۴ هزار و ۹۶ میلیارد تومان هزینه‌های صندوق را افزایش دهد. بند «و» و بند «ی» تبصره ۱۰ قانون بودجه سال ۱۳۷۸، با ۷۸۸ میلیارد تومان و احتساب ۲۰٫۵ درصد به‌ازای خدمات مازاد بر ۳۰ سال ماده ۱۰۴ قانون با ۱۳۰ میلیارد تومان نیز جزو تصمیمات مهم و اثرگذار به حساب می‌آید. در ادامه دو قانون معافیت کسور سهم کارمند خدمات مازاد بر ۳۰ سال موضوع تبصره ۲ ماده ۳ قانون مصوب ۱۳۶۸/۱۲/۱۳ با ۱۱۴ میلیارد تومان و مواد ۱۵ و ۱۶ قانون نظام هماهنگ پرداخت مصوب ۱۳۷۰/۶/۱۳ با ۳۱۰ میلیارد تومان نیز توانست بر مجموع هزینه‌های صندوق بازنشستگی کشوری بیفزاید.

پیگیری و اجرا می‌شد. در سال ۱۳۵۳ قانون اصلاح مواد از قانون استخدامی کشوری به تصویب رسید که در آن ماده ۱۰۱،۷۰ و ۱۰۲ اصلاح و در ماده ۷۰ تأکید شد از اول فروردین ماه سال ۱۳۵۴ صندوق بازنشستگی کشوری ایجاد شود و آنچه به عنوان اداره بازنشستگی بود از وزارت دارایی منتزع و صندوق عهده‌دار امور بازنشستگی کارکنان دولت شود. در این بند همچنین تأکید شده بود که دولت باید عهده‌دار پرداخت حقوق بازنشستگی افرادی که پیش از سال ۱۳۵۴ بازنشسته شدند، باشد و افرادی که از این تاریخ به بعد بازنشسته می‌شوند از سوی صندوق بازنشستگی، دریافت مستمری و مزایا داشته باشند. قوانین به صورت واضح شرایط بازنشستگی را بازگو می‌کرد. براساس این قوانین، محاسبه حقوق بازنشستگی طبق معدل سه سال حقوق گروه پایه کارمند محاسبه می‌شد. کارمندان دولت در احکام کارگزینی یک حقوق پایه یا مبنا می‌گرفتند که ماده ۳۲ قانون استخدامی کشور این عدد را حقوق گروه پایه می‌نامید. علاوه بر حقوق پایه، کارمندان سختی کار، نوبت کاری و فوق‌العاده شغل نیز دریافت می‌کردند و از تمام اینها کسور بازنشستگی دریافت می‌شد. ولی نهایتاً حقوق گروه پایه مبنای محاسبه حقوق بازنشستگی بود. به‌مرور اما محاسبه حقوق گروه پایه از سه سال به آخرین حقوق پایه تغییر پیدا کرد و مدتی بعد سقف حقوق تعریف شده حذف شد و پس از آن معدل سه سال به معدل دو سال میانگین تغییر یافت و اصلاحات قوانین به تدریج در این سال‌ها در قالب ۲۸ تصمیم، سبب شد بار مالی مضاعفی به صندوق تحمیل شود. در مقایسه با قوانین سال ۱۳۵۴ صندوق بازنشستگی و پرداختی حقوق بازنشستگان تحت پوشش آن، با قوانین بعدی، محاسبه حقوق بازنشستگی و شرایط آن با تغییرات زیادی روبه‌رو شد.

قوانین اثرگذار و دارای بار مالی برای صندوق بازنشستگی مجموعاً ۲۸ قانون است که اگرچه هزینه‌هایی را به صندوق تحمیل کرد اما دولت هیچ برنامه جبرانی برای آن نداد. وقتی فردی به جای ۳۰ سال ۲۰ ساله بازنشسته می‌شود و به

برای صندوق
بازنشستگی
کشوری این
محاسبات
بیمه اکچوئری
لحاظ می‌شود
و براساس
آن می‌توانیم
بگوییم در آینده
چگونه م‌توانیم
پرداخت داشته
باشیم و هر
زمان به مشکلی
برمی‌خوریم
باید در این
محاسبات
اصلاحات
صورت گیرد.